

سرمقاله

ضرورت رفتار یکسان دولت با حقوق شهروندی

علی‌اکبر مختاری ‏‏

خبرا سخنگوی دولت درباره جزئیات بسته وحدت‌آفرین دولت به ویژه برای

ایرانیان خارج از کشور گفته است: در امتداد مسیر عفوی که در حوزه قضایی

صورت گرفت، دولت هم خود را مکلف می‌داند که همین مسیر را در مجموعه دستگاه‌های اجرایی کشور طی کند. در این زمینه به ویژه برای ایرانیان خارج از کشور هم بسته وحدت‌آفرینی در نظر گرفته شده که به تسهیل بازگشت یا فعالیت ایرانیان خارج از کشور، حتی آنانی که بعضا خطاهایی مرتکب شده‌اند، می‌تواند منجر شود. اکنون دولت سیزدهم در تلاش است تا با عنایون بسته وحدت آفرین اعتماد عمومی فرورخته را احیا کند در حالی که در دهه‌های اخیر حقوق شهروندی ایرانیان بشدت نقض شده است و بخشی از ایرانیان داخل و خارج از کشور به سبب سیاست‌های ایدئولوژیک و سلیقه‌گرایی به عنوان شهروند درجه دو بحساب آمدند و حق شهروندی آنان اعتباری نداشته است. نمونه بارز این مسئله در چند دهه گذشته رخ داده است که افرادی به افرادی ممنوع‌الخروج نبوده‌اند ولی در گذرگاه فرودگاه مأمورین مانع از سفر آنان شده‌اند یا بدون دلیل پرواز خانواده یکی از چهره‌های ملی بازگردانده می‌شود. از سبویی با غفو و آزادی متهمین و زندانیان موافقت می‌شود ولی دوباره اخبار بازداشت روزنامه نگاران و شهروندان ادامه دارد. در قوه مقننه هم هر روز قوانین سختگیرانه‌تری برای محدودیت آزادی‌های اجتماعی و دسترسی به اطلاعات مطرح می‌شود. در واقع جامعه با رفتارهای دوگانه در اعتلای حقوق شهروندی مواجه است و شفافیت و صداقتی در گفتار و رفتار برخی مسئولین نمی‌بیند و افکار عمومی از سخنان آنها قانع نمی‌شود.

یکی از اسببها درخصوص حقوق شهروندی، سلیقه‌گرایی و عدم پایبندی به الزامات قانون اساسی است. با توجه به اصول قانون اساسی، حقوق شهروندی، به آن دسته از حقوقی گفته می‌شود که هر شخصی در کشور و جامعه خود، به عنوان شهروند می‌تواند از آن‌ها برخوردار شود و دولت و سایر شهروندان ملزم و مکلف به رعایت آن‌ها هستند. در اصل نوزدهم و بیستم آمده است: مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود. همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند. ولی در عمل اختلافات جدی در خدمات دهی دولت به افراد جامعه در همه امور بخصوص گزینش‌ها، استخدام، توزیع رانت، خدمات مالی و اقتصادی، آزادی‌های اجتماعی حتی نوع بازداشت‌کردن و حبس کشیدن برای متهمین و زندانیان وجود دارد و این موضوع در نقاط مرزی و مناطقی که اقلیت‌های قومی و مذهبی سکونت دارند به وضوح قابل مشاهده است.

تضمین حقوق شهروندی و برابری آحاد ملت نرسد حاکمیت امری مهم و ضروری است وتبعیض و تحدید و تحقیر در بلند مدت اعتماد عمومی را تخریب می‌کند. اینتک جامعه تجربیهی که از رفتار مسئولین دارد امنیتى شدن همه امور و شیوه‌های نادرست‌حکمرانی در حفظ حرمت و کرامت انسانی شهروندان است و خواسته یا ناخواسته اعتماد عمومی سلب شده است. در واقع در زمانی که دولت به لحاظ کسب درآمد و جمع‌آوری منابع مالی در شرایط مطلوبی بوده از جایگاه قدرت و اجبار با روش‌های مختلفی برخی حقوق شهروندی را نقض کرده است و هنگامی که به سبب کسری بودجه و تورم و فلاتت در جایگاه قرار دارد با بذل و بخشش آزادی‌ها و تساهل همین مزایایی که جزو حقوق اساسی شهروندان است را به آنان می‌بخشد.

اخبار کوتاه

مجموعه‌های اجرایی درباره تفاوت واردات بین ساسونگ و آیفون توضیح دهند
عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت که باید مجموعه‌های اجرایی به این موضوع پاسخ دهند که چه تفاوتی بین واردات تلفن همراه ساسونگ وجود دارد که جلوی واردات گوشی مدل آیفون ۱۴ به بعد را گرفته‌اند.
حجت الله فیروزز در گفت‌وگو با ایسنا، در واکنش به بخشنامه گمرک مبنی بر ممنوعیت واردات گوشی آیفون ۱۴ به بعد گفت: مباحث مربوط به حوزه رجیستری از جمله مسأله است که در اختیار گمرک است پس اینکه بگوییم قانون خاصی درباره فلان کالا وجود دارد، چنین چیزی نیست.
وی افزود: دولت برای تنظیم گری بازار کالا و ارز تصمیماتی می‌گیرد؛ اینکه چه تفاوتی بین واردات تلفن همراه مدل ساسونگ و مدل آیفون وجود دارد به سیاست‌های وارداتی بر می‌گردد اما اساسا به جهت نیاز استفاده تفاوت خاصی وجود ندارد.
این نماینده مجلس در مورد اینکه چرا مجوز واردات به تلفن همراه مدل ساسونگ داده می‌شود اما جلوی واردات آیفون مدل ۱۴ به بعد را می‌گیرند، گفت: اینها به سیاست‌های اجرایی دولت بر می‌گردد چون تفاوتی بین کالا وجود ندارد و هر دو مصرفی است. اگر قرار به محدودیت واردات باشد از آن لحاظ بوده که ارزبری نداشته باشد پس اگر قرار باشد که ارزی داده شده تا کالایی وارد شود دیگر فرقی نمی‌کند برند آن کالا چه باشد.
فیروزز در عین حال گفت: البته بعضی وقت‌ها به جهت آنکه بخواهیم کالای کشور تولید را تحریم کرد و خریداری نکنیم، جلوی واردات گرفته می‌شود؛ اینها سیاست‌هایی است که دولت اتخاذ می‌کند.
این عضو کمیسیون صنایع و معادن ادامه داد: بر این اساس امکان دارد که این سیاست به دلیل مدیریت فضای ارزی و یا بحث تحریم کشور متخاصم باشد و به این دلیل ممنوعیت واردات گذاشته باشند.

گشت‌های مشترک نظارت بر بازار زودری به زودی فعال می‌شوند
وزیر دادگستری گفت: گشت‌های مشترک نظارت بر بازار در ایام نوروز به زودی فعال می‌شوند.
به گزارش ایسنا، امین‌حسین رحیمی درباره نحوه نظارت بر سفرهای نوروزی گفت: دولت یک لایحه دو فوریتی را به مجلس ارسال کرده که هدف آن تشکیل سازمان بازرگانی و تنظیم بازار است چراکه کار تنظیم بازار به معنای نظارت و قیمت گذاری و هم بازرسی که به تعزیرات برای رسیدگی به تخلفات منتهی شود اکنون چند نهاد متولی دارد. وزیر دادگستری با اشاره به ارائه لایحه تشکیل سازمان بازرگانی و تنظیم بازار به مجلس تصریح کرد: اگر این طرح مصوب شده و سازمان مذکور تشکیل شود، آن گاه امر نظارت و بازرسی در همه زمین‌ها متمرکز می‌شود. در واقع با این کار، یک نهاد مسئول است و به گزارش‌های نظارت و بازرسی، رسیدگی می‌کند وی ادامه داد: ما با فرض اینکه این سازمان فعلاً تشکیل نشده است، طرحی را برای ایام نوروز تدوین کردیم تا گشت‌های مشترک در تعزیرات، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت را صمت فعال کنیم. این هماهنگی انجام شد تا گشت‌های مشترک نظارت بر بازار به زودی فعال شده تا نظارت بیشتری بر بازار صورت گیرد.

گروه سیاسی – جواد سازگار: سفر هفته گذشته سید

ابراهیم رئیسی به چین، علی‌رغم تبلیغات همه جانبه دولت و رسانه‌های هوادار آن، نه تنها باعث بهبود شرایط بازارهای مختلف در کشور نشده است بلغم با افزایش هیجان‌ها در بازارهای طلا و ارز به نظر می‌رسد که این سفر باعث امیدواری در بین فعالان و کارشناسان اقتصادی نشده و به همین دلیل بازتاب مثبتی از آن در این بازارها دیده نمی‌شود.

شاید مهمترین انتظار از سفر رئیسی، آغاز اجرایی شدن توافق راهبردی ۲۵ ساله بین ایران و چین بود که دو سال پیش به امضا رسیده اما به نظر می‌رسد اجرای آن به ایحای برجام وابسته است. اگر چنین فرضی را بپذیریم، باید گفت که سفر رئیسی هم نمی‌تواند چندان در تغییر این وضعیت موثر واقع شود.

رئیسی، خود در بازگشت از سفر سه روزه به چین در فرودگاه مهرآباد در جمع خبرنگاران اظهار داشت: در جریان این سفر ۲۰ تفاهم نامه در حضور روسای جمهور دو کشور به امضا رسید و بعد از انعقاد این توافق نامه‌ها بر اراده جدی دو طرف که براساس همکاری و توسعه همکاری در حوزه‌های تجاری، اقتصادی، انرژی، علم و فناوری تاکید شد. خوشبختانه وزرای حاضر در این سفر از جمله در حوزه انرژی، صنعت و تجارت، راه و شهرسازی بحث‌های خوبی را دنبال کردند و تصمیم‌هایی که گرفته شد، بر این مبنا بود که همه این‌ا ارتباطات همراه با انتقال تکنولوژی باشد.

رئیس جمهور ادامه داد: فعالان اقتصادی در کشور و همکاران در دولت مصوات سفر را پیگیری کنند. اگر پیگیری نشود شاهد اتفاقی نخواهیم بود.

بعضی از رسانه‌های اقتصادی تاکید دارند که از میان توافقات امضا شده، شاید آنچه جدی تر و قابل توجه تر است احتمالا راه‌اندازی اینترنت ملی در ایران در ازای تهازت نفت است. هرچند که براساس گزارش رویترز پیش از این چین سیستم نظارت قدرتمندی با قابلیت نظارت بر اینترنت به ایران فروخته است.

به گزارش تجارت‌نیوز، براساس گزارش رویترز شرکت مخابرات چینی ZTE «سیستم نظارت قدرتمندی با قابلیت نظارت بر ارتباطات تلفن ثابت، تلفن همراه و اینترنت» را به ژانس مخابراتی تحت کنترل ایران فروخته است. حالا به نظر می‌رسد یکی از دلایلی که

رئیسی به چین سفر کرده، تامین امنیت سایبری و توسعه زیرساخت‌های اینترنت ملی با همکاری چین است.

براساس آن چیزی که تاکنون درز کرده است بحث اینترنت و زیرساخت اینترنت ملی در سندهای همکاری ایران و چین وجود دارد. کما اینکه تامین زیرساخت‌های اینترنت کشور توسط چین موضوع جدیدی نیست و سالیان زیادی است که به دلیل تحریم‌ها، ایران بخش از زیرساخت‌های خود را از چین تامین می‌کند.

در شهریور ماه ۹۹ محمدصالح جوکار، نماینده مجلس یازدهم به ماجرای همکاری ایران و چین برای اینترنت اشاره کرده و گفته بود «طرح ملی شدن اینترنت بحث امروز و دیروز نیست و این ماجرا به چند سال پیش برمی‌گردد. دولت طبق برنامه ششم مکلف است اینترنت کشور را ملی کند و تمامی شرایط برای تحقق این موضوع فراهم است. کشور چین قرار است طی سند همکاری ایران با این کشور به تحقق این موضوع کمک کند».

پس از آن علی گمسری، رئیس سابق سازمان صداوسیما اعلام کرد که جمهوری اسلامی در حال شکل دادن به اینترنت ملی است و الگوی ایران برای این هدف چین و روسیه هستند.

در چین و روسیه مسیرهای دسترسی به اینترنت، متعلق به دولت است. یعنی همه شرکت‌های که اینترنت

چرا بازارها نسبت به سفر رئیسی به چین واکنشی نشان ندادند؟

دستاوردهای سفر پکن؛ بیم‌ها و امیدها

عادی و در جریان خود را دنبال کردند. نرخ ارز که با کمترین سیاست اعلامی و عملی منفی از سوی غرب مجازی در چین، مانع استفاده کاربران از اینترنت بین‌المللی و پلتفرم‌های خارج از این کشور می‌شود.
با این همه سیاست‌های علی‌احمدی، کارشناسان حوزه فناوری گفت: «اگر بخواهیم به آینده اینترنت در ایران نگاه کنیم، ایجاد یک شبکه اطلاعات کاملاً داخلی که کاربران تنها به آن دسترسی داشته باشند، شدنی نیست. چرا که از لحاظ علمی و اقتصادی کشور را به کما فرو می‌برد.»

از ایسن موضوع که بگذرد، مهمترین انتظار از سفر رئیسی به چین این بود که با توجه به تبلیغات، انتظار می‌رفت که این سفر کمی از هیجان‌های موجود در بازار ارز بکاهد یا لایال روند افزایش قیمت شکل گرفته در این بازار را ولو به صورت موقت و چند روزه متوقف کند.
با این حال نه تنها هیچ واکنش مثبتی نسبت به این موضوع دیده شد بلکه روند افزایش قیمت در بازار ارز و تسبیع آن طلا و سکه همچنان ادامه پیدا کرد و در روز یکشنبه از نزدیک شدن قیمت دلار به ۵۰ هزار تومان خبر می‌دهند!

یک کارشناس اقتصادی در این خصوص به عصر ایران گفت: به طور طبیعی چنین سفری در این سطح، با این تکرید و کمیت اسناد امضا شده آنهم به دومین قدرت اقتصادی جهان و در واقع اولین اقتصاد جهان به لحاظ جریان سازی اقتصاد بین‌المللی، نه تنها بازارها، عوامل و متغیرهای اقتصادی و شاخص‌های اقتصادی داخلی ایران را که به شدت ملتهب و در عین حال منظر و تشنه تزریق اخبار امیدبخش و محرک‌های مثبت آنهم در حوزه مناسبات خارجی است)، بلکه بازارها و شاخص‌های اقتصادی در حوزه‌های منطقه ای و بین‌المللی را به شدت به واکنش و آما آیا ما در عمل این سفر چنین واکنش‌ها را نوع مثبت در حوزه داخلی بازارها و مثبت و منفی در صحنه بین‌المللی، در پی داشت؟

بررسی بازارها و شاخص‌های اقتصادی ایران سه مقطع زمانی پیش از سفر، در جریان سفر و پس از آن، چنان که قابل پیش بینی بود، نشان از بی تفاوتی و چه بسا واکنش منفی به این سفر بود. نه شاخص‌ها و بازارها قبل از سفر در حالت انتظار مثبت قرار گرفتند، نه در جریان سفر متناسب با وقایع و رویدادهای آن واکنشی نشان دادند و بعد از سفر و اعلام برخی گزارش‌ها از دستاوردهای سفر موجب ایجاد خوشبینی و امید در مجموعه اقتصاد و بازارهای مالی و سرمایه‌ای شد.
به طور کلی بازارهای مالی و تجاری ایران بی تفاوت و خنثی از کنسار این رویداد مهم گذشتند و روند

بنزین ناعدالانه است. تقریباً نیمی از خانوارهای کشور حتی یک خودرو هم ندارند که بتوانند از پاران بنزین استفاده کنند. ما امروز پاران بسیار زیادی در حوزه بنزین توزیع می‌کنیم. قیمتی که امروز بنزین عرضه می‌شود با قیمت تمام شده آن که حدود ۱۰ هزار تومان است فاصله بسیار زیادی دارد. عملاً این پاران فقط به افرادی تاده می‌شود که دارای خودرو هستند. عمدتاً این قشر نیز برخوردارتر هستند.

نیمی از خانوارهای کشور فاقد خودرو هستند
نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: بر اساس آماری که من اخیراً از رسانه‌های رفاهی وزارت کار دریافت کردم از ۲۹ میلیون خانوار کشور حدود ۱۲ میلیون خانوار فاقد خودرو هستند. ۱۱ میلیون خانوار نیز دارای یک خودرو بوده و سسه و نیم میلیون خانوار نیز دو خودرویی بوده و مابقی نیز سه خودرو و بیشتر دارند. مجلس این آمارها را در اختیار خودرود بوده و حدود ۱۵درصد خانوارهایی که خودرو دارند، بیشتر از سه خودرو در اختیار دارند. وی در ادامه تاکید کرد: این نحوه توزیع پاران در دهک‌های درآمدی کشور نیز بدین ترتیب است که هرچه دهک‌ها بالاتر می‌رسود تعداد خودروها نیز در خانوارها بیشتر می‌شود. نتیجه می‌گیریم آنچه که امروز به عنوان

سختگوی کمیسیون انرژی تشریح کرد

سازوکار تخصیص سهمیه بنزین به خانوارهای فاقد خودرو چگونه خواهد بود؟

خودرو تهیه کنند. عملاً این مابه تفاوت ۱۵۰۰ تومان تا سقف ۳۰۰۰ تومان در اختیار خانوارهای فاقد خودرو قرار خواهد گرفت. این مصوبه هم وضعیت فعلی را حفظ کرده است یعنی قیمت‌ها تغییری پیدا نخواهد کرد و هم خانوارهایی که تا دو خودرو دارند سهمیه سابق خود را دریافت خواهند کرد. سهمیه خودروهای سوم و بیشتر حذف خواهد شد که عمدتاً نیز از اقسار مرغه جامعه هستند

از ابتدای خرداد ماه خانوارهای فاقد خودرو پاران بنزین خواهند گرفت

وی در ادامه خاطرنشان کرد: از سوی دیگر شاهد بازتوزیع پاران بنزین خواهیم بود. نیازی به بنزین اضافه نیست. بخشی از همان بنزین ۳۰۰۰ تومانی در اختیار خانوارهای فاقد خودرو قسار می‌گیرد. بنابراین به دنبال این مصوبه که آن شاهده در صحن نیز باقی مانده و به تایید شورای نگهبان نیز برسد دولت اجازه پیدا کرده تا از ابتدای خرداد ماه این سهمیه را به خانوارهای فاقد خودرو دهد. نکته مهم این مصوبه این است که باید دستزد در بازار فراهم شود تا این سهمیه‌ها در بازار تبادل شود. معادل رایلی آن نباید به خانوارها فاقد خودرو داده شود. دولت بعد از انجام این کار به یک تنظیم گر تبدیل خواهد شد.

نسخه بدون سرنشین هواپیمای قاهر سال آینده معرفی می‌شود

برنامه مدونی را برای توسعه هواپیمای مسافربری داریم. هواپیمای مسافربری ویژگی‌های خاص خود را دارد حتما سعی می‌کنیم از همکاری‌های بین المللی استفاده کنیم البته کاملاً بدون‌زا فکر می‌کنیم ولی برون‌نگری هم داریم. ما اکنون ۲ یا ۳ کشور را برای این پروژه نامزد کردیم و مشغول انجام مذاکرات با آن‌ها هستیم و این کشورها نیز از این پروژه استقبال کردند.
وی با اشاره به پروژه جنگنده قاهر بیان کرد: پروژه قاهر ۱۰ سال قبل رسانه‌ای و مطرح شد که در خود مجموعه سازمان صنایع هوایی ساخته شده بود. در این پروژه بیشتر نقش توسعه فناوری هدف مجربان شروع آن بوده است که یک تیم بسیار قوی و خوب دارند منتها درباره این هواپیم در زمان شروع تولید به کاربر مراجعه نشده بود که به نوعی یک اشکال محسوب می‌شود. پروژه قاهر در حوزه فناوری به بلوغ کامل رسیده است منتها ما در حوزه محصول تنوع در آن ایجاد کردیم یعنی اواسط سال آینده نسخه‌های خوبی از این هواپیما خواهید دید که به نیروهای مسلح واگذار می‌شوند.
امیر خواجهفر در بیان این‌که «سنخه‌هایی از این هواپیما را با نیساز دو نیروی نظامی کشورمان تطبیق دادیم و ارائه خواهیم

این حوزه اشراف داریم. وی با بیان این‌که «دانش قطعه سازی که از آن با عنوان نهضت قطعه‌سازی یاد می‌شود به تکامل رسیده است»، تصریح کرد: خودکفایی ما، در نهضت قطعه‌سازی مسئله ای نیست که فقط من به آن اشاره کنم بلکه کشورهایی که با آن‌ها مرادواتی در این حوزه داریم و کمک‌هایی از ما می‌خواهند، هنگام مشاهده توانمندی ما در حوزه قطعه سازی به خودکفایی ما در آن ادعای می‌کنند.
وی با اشاره به توانمندی ایران در حوزه ساخت انواع موتور نیز خاطرنشان کرد: ما در حوزه موتور به حدی از خودکفایی رسیده‌ایم که امروز می‌توانیم ۱۰ نوع موتور در کشور تولید کنیم که بیشتر آن‌ها بر روی هواپیمای بدون سرنشین و موک‌های کروز استفاده می‌شود. البته صنایع دفاعی ما در حوزه طراحی و ساخت موتورهای سنگین نیز به خودکفایی رسیده اند.

مدیرعامل سازمان صنایع هوایی وزارت دفاع با بیان این‌که «موتور اوج در دو نسخه یا نسئل ساخته شده است که یکی از آن‌ها بر روی جنگنده کوثر نصب شده و دیگری بر روی جت یاسین نصب خواهد شد» افزود: ۴۲ شرکت دانش بنیان در ساخت این موتور فعال بوده‌اند. ما